

‘Ook Brazilië ontkerkelijk’

Belgische jezuïet Johan KONINGS relativeert impact van WJD in Rio

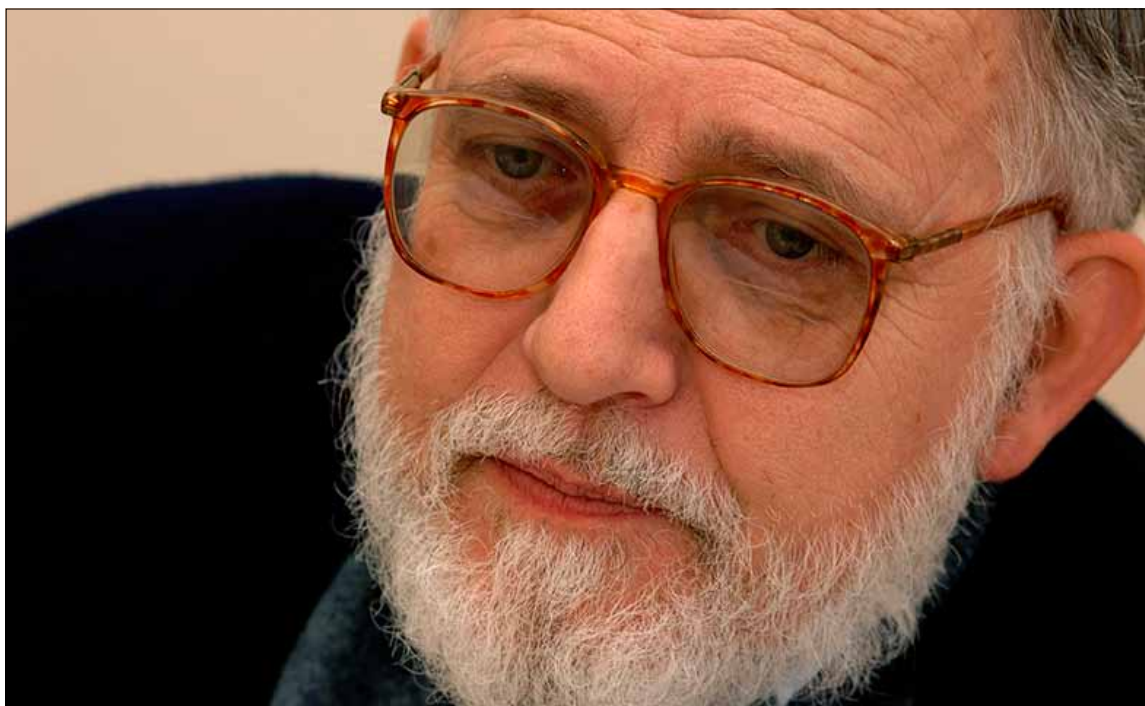
- ▶ Jezuïet Johan Konings werkt al veertig jaar in Brazilië
- ▶ Hij hoopt dat WJD meer diepgang krijgen dan religieuze popmuziek

Jan COLLA

„Ze hebben me gevraagd mee te werken aan de Wereldjongerendagen, volgende zomer in Rio. Maar bij die vraag blijft het. Ik heb geen idee wat ze van me verwachten”, grijnst Johan Konings. „Typisch Braziliaans, zeker?”

Johan Konings (71), geboren in het Limburgse Riemst, trok in 1972 als priester naar Brazilië. Hij was leraar Bijbelse theologie in Porto Alegre en Rio de Janeiro. Sinds zijn intrede bij de jezuïeten in 1985 doceert hij aan de faculteit van de jezuïeten in Belo Horizonte, waar hij ook actief is in de parochiepastoraal.

Brazilië wordt nog vaak beschouwd als een erg katholiek land, maar de religieuze situatie blijkt veel complexer. „Brazilianen hebben veel religiositeit, maar de kerkelijke binding neemt snel af. Ik schat dat nog maar 60 procent zich katholiek

Johan Konings: „Ik merk nog geen grote mobilisatie voor de Wereldjongerendagen.” © Hugo Maris

noemt. Vooral in de grote steden taant de invloed van de Kerk. Vandaag zie je een sterke aanwezigheid van de pinksterkerken – niet de traditionele, maar neopentecostale televisiekerken. Hun vieringen baden in een sfeer van mirakels. Godsdienst is een commercieel product, gelovigen slui-

ten een weddenschap met God af: met de nodige giften krijg je de belofte van voorspoed.”

De Wereldjongerendagen, die in juli miljoenen jonge gelovigen uit de hele wereld naar Rio brengen, hebben weinig impact. „Het evenement is geconcentreerd rond de sterke figuur van Dom

Orani, de aartsbisschop van Rio, maar ik merk geen algemene mobilisatie. De traditionele pastoraal heeft er weinig weet van. De nieuwe gemeenschappen en de basisgemeenschappen van onderuit werken wel mee. Zij zijn ook gevoeliger voor de jeugd. Want om het even daarover te hebben:

het onderwijs in Brazilië is dramatisch. Er wordt geïnvesteerd in schoolgebouwen, maar niet in opvoeding. We zitten met een verloren generatie jongeren.” De Belgische deelnemers leven mee in gastgezinnen in Ruy Barbosa, waar Oost-Vlaming André De Witte bisschop is. „Daar kunnen ze kennismaken met de plattelandspastoraal, met coöperatieven van de basiseen-

„Het onderwijs in Brazilië is een drama. We zitten met een verloren generatie jongeren”

schappen. Die zijn niet enkel op de liturgie gericht, maar ook op diaconie, vanuit een sociaaleconomische bekommernis.”

„Rio zelf zal voor de jongeren moeilijker te begrijpen zijn. De stadspastoraal is er slechts voor de bovenlaag. De echte volksreligie leeft in de favela's, waar twee derde van de bevolking woont. Maar die kun je om veiligheidsredenen niet bezoeken zonder begeleiding. Ik hoop dat de jongeren in Rio hoe dan ook trachten iets te begrijpen van de sociale kwesties in Brazilië.”

‘Seksueel misbruik is spelen met macht’

Duitse bisschoppen doeken onderzoeksproject over kindermisbruik door geestelijken voortijdig op

- ▶ Duits kerkelijk meldpunt registreerde 1.824 gevallen van misbruik
- ▶ Criminoloog beschuldigt Kerk van censuur
- ▶ Project tegengewerkt door aartsbisdome in Beieren

Erik DE SMET

Net zoals in België werd de Kerk in Duitsland in 2010 getroffen door een pedofiliecrisis. Aanleiding was de oproep van de jezuïet Klaus Mertes, rector van het Berlijnse Canisiuscollege, aan

oud-leerlingen om seksueel misbruik door geestelijken te melden. Daarop volgde een stroom van meldingen in heel Duitsland.

Twee jaar lang konden slachtoffers terecht bij een telefonisch meldpunt, opgestart door mgr. Stephan Ackermann, de bisschop van Trier en aanspreekpunt onder de Duitse bisschoppen. Tot einde 2012 werden via deze weg 1.824 gevallen van kindermisbruik door geestelijken geregistreerd. Anders dan bij ons, waar een arbitragecommissie verjaarde gevallen alsnog wil vergoeden, wordt in Duitsland aan slachtoffers van verjaard seksueel misbruik desgewenst therapie aangeboden. De kosten daarvan betaalt de Duitse Kerk.

In 2011 gaf de Duitse bisschoppenconferentie een criminologisch onderzoeksinstituut de opdracht een omvattende wetenschappelijke studie af te leveren over het misbruik. Vorige maand bleek echter dat het project voortijdig wordt stopgezet, volgens mgr. Ackermann vanwege de vooringenomenheid van onderzoeksleider Christian Pfeiffer.

Die onthulde daarop dat hij werd tegengewerkt. Zijn team had zich een bruikbaar beeld kunnen vormen op basis van getuigenissen van slachtoffers en wilde nu zonder belemmering kunnen graven in persoonlijke dossiers van bisschoppen en congregaties. Het aartsbisdom München-Freising protesteerde echter, waarop de bisschoppen het project wilden bijsturen. Dat beschouwde Pfeiffer dan weer als censuur. Op 13 januari beval een deurwaarder hem zijn werkzaamheden te staken. Mgr. Ackermann zoekt momenteel andere wetenschappers om het project over te nemen.

Tienerjongens

De Duitse jezuïet en filosoof Godhard Brüntrup analyseert in het pas verschenen *Unheilige Macht* (Onheilige macht) seksueel misbruik door zijn ordegenoten. Hij stelt vast dat het misbruik zich vooral voordeed in scholen en dat negentig procent van de slachtoffers tienerjongens waren. Net zoals de Vlaamse kinder-

psychiater Karel Pyck benadrukt hij dat geestelijken minderjarige misbruiken omdat ze graag macht uitoefenen. Hij roept de

Kerk op niet zomaar een zwarte bladzijde om te draaien, maar te erkennen dat het misbruik deel is van haar geschiedenis.

Advertentie

Mijn Stannah Starla, de stijl die me bevalt, de teruggevonden vrijheid ...

Documentatie en gratis prijsofferte op
0800 95 950

info@stannah.be

www.stannah.be

Naam + Voornaam
Adres
Postcode Stad
Tel: E-mail

Stannah bvba, Poverstraat 94, 1731 Relegem

Stannah

Seksueel misbruik van minderjarigen door geestelijken was in Duitsland vooral te situeren in katholieke scholen. © KNA-Bild